

Torsdagen den 18 januari 2018

P8_TA(2018)0019

Genomförandet av direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer och behovet av reformer inom yrkesmässiga tjänster

Europaparlamentets resolution av den 18 januari 2018 om genomförandet av direktiv 2005/36/EG med avseende på reglering och behovet av reformer inom yrkesmässiga tjänster (2017/2073(INI))

(2018/C 458/08)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artiklarna 45, 49 och 56 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artiklarna 15 och 16,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer ⁽¹⁾,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 10 januari 2017 om rekommenderade reformer för reglering av yrkesmässiga tjänster (COM(2016)0820),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 2 oktober 2013 om utvärdering av nationella bestämmelser för utövande av vissa yrken (COM(2013)0676),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 28 oktober 2015 *Att förbättra den inre marknaden – bättre möjligheter för individer och företag* (COM(2015)0550),
- med beaktande av sin resolution av den 26 maj 2016 om strategin för den inre marknaden ⁽²⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 15 juni 2017 om en europeisk agenda för delningsekonomin ⁽³⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 15 februari 2017 om årsrapport om styrning av den inre marknaden inom den europeiska planeringsterminen 2017 ⁽⁴⁾,
- med beaktande av yttrandet från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén av den 31 maj 2017 ⁽⁵⁾,
- med beaktande av slutrapporten från arbetsgruppen för att främja de fria yrkenas ekonomi,
- med beaktande av artikel 52 i arbetsordningen och artikel 1.1 e och bilaga 3 i talmanskonferensens beslut av den 12 december 2002 om förfarandet för beviljande av tillstånd att utarbeta initiativbetänkanden,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd (A8-0401/2017), och av följande skäl:

A. Den fria rörligheten för arbetstagare, etableringsfriheten och friheten att tillhandahålla tjänster inom EU utgör grundstommen i den inre marknaden och innebär många fördelar för medborgare och företag.

⁽¹⁾ EUT L 255, 30.9.2005, s. 22.

⁽²⁾ Antagna texter, P8_TA(2016)0237.

⁽³⁾ Antagna texter, P8_TA(2017)0271.

⁽⁴⁾ Antagna texter, P8_TA(2017)0040.

⁽⁵⁾ Ännu ej offentliggjort i EUT.

Torsdagen den 18 januari 2018

- B. Även om tjänster står för 71 procent av BNP och 68 procent av den totala sysselsättningen, utnyttjas den inre marknaden för tjänster fortfarande inte fullt ut.
- C. I brist på harmonisering är det upp till medlemsstaterna att besluta om regleringen av yrken, under förutsättning att de nationella åtgärderna är insynsvänliga, icke-diskriminerande, motiverade och proportionerliga.
- D. Smart reglering, som vederbörligen motiveras av skyddet av legitima mål av allmänt intresse, kan ha positiva effekter på den inre marknaden och säkerställa ett högt konsumentskydd och en bättre kvalitet på de tjänster som tillhandahålls. Avreglering är således inget självändamål.
- E. I flera fall kan reglering av yrken vara motiverad, men omotiverade hinder för professionella tjänster skadar medborgarnas grundläggande rättigheter och medlemsstaternas ekonomier. Följaktligen måste yrkesregleringen anpassas regelbundet med hänsyn till den tekniska, samhällsliga och marknadsrelaterade utvecklingen.
- F. Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer föreskriver automatiskt erkännande för ett antal yrken, grundat på harmoniserade minimikrav för utbildning, ett allmänt system för erkännande av yrkeskvalifikationer, ett allmänt system för automatiskt erkännande av yrkeserfarenhet samt ett nytt system för tillhandahållande av gränsöverskridande tjänster inom ramen för reglerade yrken.
- G. Direktiv 2005/36/EG ändrades år 2013 med anledning av mål av allmänt intresse, i syfte att skapa en proportionerlig rättslig ram, och införlivade i artikel 59 a ett krav på öppenhet och ömsesidig utvärdering för alla reglerade yrken i medlemsstaterna, oavsett om de regleras på grundval av nationella bestämmelser eller på grundval av bestämmelser som harmoniserats på EU-nivå.
- H. Alla bestämmelser i direktiv 2005/36/EG, framför allt inte artikel 59, har fortfarande inte genomförts fullt ut av medlemsstaterna trots att tidsfristen löpt ut.
- I. Medlemsstaterna uppmanades att senast den 18 januari 2016 lämna in nationella handlingsplaner till kommissionen med uppgifter om deras beslut att bevara eller ändra yrkesregleringar. Sex medlemsstater har fortfarande inte lämnat in sina nationella handlingsplaner.
- J. I enlighet med artikel 59 i direktiv 2005/36/EG förväntades kommissionen senast den 18 januari 2017 presentera sina slutsatser om den ömsesidiga utvärderingen tillsammans med förslag till ytterligare initiativ, där så är nödvändigt.
- K. Den 10 januari 2017 lade kommissionen fram ett meddelande om behovet av reformer inom yrkesmässiga tjänster som analyserade yrkesregleringar i sju verksamhetssektorer och lämnade rekommendationer till medlemsstaterna i detta avseende.
- L. Den ömsesidiga utvärderingen visade att graden av yrkesreglering skiljer sig avsevärt åt mellan olika medlemsstater. Ytterligare klargöranden behövs, särskilt i de fall där medlemsstater har tillkännagivit att nya former av yrkesreglering införs efter utvärderingens slutförande.

Reglering av yrken i Europeiska unionen och det aktuella läget för genomförandet av artikel 59 i direktiv 2005/36/EG

1. Europaparlamentet betonar att reglerade yrken spelar en grundläggande roll i EU:s ekonomi och utgör ett viktigt bidrag till sysselsättningsgraden samt arbetskraftens rörlighet och mervärde i unionen. Parlamentet anser vidare att den höga kvaliteten på de yrkesmässiga tjänsterna och ett effektivt regelverk är av yttersta vikt för att bevara EU:s ekonomiska, sociala och kulturella modell samt för att stärka EU:s konkurrenskraft i fråga om tillväxt, innovation och jobbskapande.

Torsdagen den 18 januari 2018

2. Europaparlamentet påminner om att det finns mer än 5 500 reglerade yrken inom EU, med betydande skillnader mellan medlemsstaterna, vilket motsvarar 22 procent av arbetskraften i alla verksamhetssektorer, t.ex. hälso- och sjukvårdstjänster samt sociala tjänster, företagstjänster, byggnadsverksamhet, nättjänster, transport, turism, fastigheter, offentliga tjänster och utbildning.
3. Europaparlamentet välkomnar initiativet från kommissionen som ger medlemsstaterna vägledning i samband med den ömsesidiga utvärderingen, inbegripet de ingående diskussioner som förs med nationella myndigheter, och påpekar också att de nationella myndigheterna behöver involvera samtliga berörda parter för att samla in relevanta uppgifter om regleringarnas inverkan.
4. Europaparlamentet anser att kommissionens meddelande av den 10 januari 2017 skulle kunna hjälpa medlemsstaterna att bättre reglera yrkesmässiga tjänster och utbyta bästa praxis för att bättre förstå andra medlemsstaters regleringsval om det faktum beaktas att vissa medlemsstater tillåter en mer intensiv statlig reglering av yrken än andra. Parlamentet betonar dock att kvaliteten på regleringarna behöver bedömas, eftersom det behövs mer än en ekonomisk analys för att få en helhetsbedömning av hur regelverket fungerar i varje medlemsstat.
5. Europaparlamentet beklagar att vissa medlemsstaterna inte har informerat om de yrken som de reglerar och kraven för tillträde till dessa yrken. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att avsevärt förbättra förfarandena för att lämna information i samband med direktivet om yrkeskvalifikationer.
6. Europaparlamentet understryker att förbättrad insyn i och jämförbarhet mellan de nationella kraven som styr tillträdet till eller utövandet av reglerade yrken skulle kunna leda till större yrkesmässig rörlighet och att därför, i enlighet med direktiv 2005/36/EG, alla nationella krav bör anmälas och göras offentligt tillgängliga i databasen över reglerade yrken på ett tydligt och begripligt sätt.
7. Europaparlamentet erkänner kommissionens förbättringar av databasen över reglerade yrken, bland annat inrättandet av en interaktiv karta som gör det möjligt för medborgarna att kontrollera yrkesmässiga tillträdeskrav inom hela EU och enklare se vilka yrken som regleras i en viss medlemsstat. Parlamentet uppmanar kommissionen att ytterligare förbättra databasen över reglerade yrken för att underlätta för en snabb och korrekt anmälan av information från de behöriga myndigheterna och därigenom öka insynen för EU-medborgarna.
8. Europaparlamentet noterar skillnaderna mellan medlemsstaterna vad gäller antalet reglerade yrken och verksamhetsområden som omfattas av liknande yrken, vilket förklarar de olika sätt som varje medlemsstat valt för att reglera yrken. Parlamentet uppmanar kommissionen att förbättra jämförbarheten mellan olika yrken och att i databasen ange ett gemensamt antal verksamheter för varje yrkesgrupp, i syfte att underlätta frivillig harmonisering inom EU.
9. Europaparlamentet beklagar att ett antal medlemsstater inte har lämnat in någon nationell handlingsplan i enlighet med direktiv 2005/36/EG, och uppmanar dessa medlemsstater att göra detta utan onödigt dröjsmål. Parlamentet noterar att de nationella handlingsplaner som lämnats in skiljer sig åt i fråga om grundlighet, ambition och utförlighet.
10. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att till fullo genomföra artikel 59 i direktiv 2005/36/EG och intensifiera sina ansträngningar för att säkerställa ökad insyn i deras yrkesregleringar, vilket är av avgörande vikt för yrkesutövares rörlighet i hela EU, eftersom en helhetsbild av reglerade yrken på nationell nivå eller EU-nivå inte kan ges förrän fullständig information har tillhandahållits av alla medlemsstater.
11. Europaparlamentet beklagar att vissa medlemsstater inte samrådde med de berörda parterna på lämpligt sätt vid utarbetandet av de nationella handlingsplanerna. Parlamentet anser att det krävs ett transparent informationsflöde mellan offentliga institutioner och berörda parter för att effektivt kunna hantera de frågor och utmaningar som påverkar yrken. Parlamentet efterlyser ett större deltagande av alla berörda parter i framtiden, inte bara för att kunna utarbeta nationella handlingsplaner utan även inför en reformering av regleringen av yrken, så att alla berörda parter kan framföra sina synpunkter.

Torsdagen den 18 januari 2018

12. Europaparlamentet betonar att en effektiv reglering av yrken bör gynna både konsumenterna och yrkesutövare. Parlamentet erinrar om att medlemsstaterna är fria att införa nya regleringar eller ändra befintliga bestämmelser som begränsar tillträdet till eller utövandet av reglerade yrken om det speglar deras vision av samhället och deras socioekonomiska sammanhang så länge som de kan motiveras med mål av allmänt intresse. Parlamentet anser att en mer proportionerlig reglering av yrkesmässiga tjänster och en anpassning till marknadsvillkoren kan leda till bättre marknadsdynamik, lägre priser för konsumenterna samt bättre och ökad effektivitet inom sektorn.

13. Europaparlamentet anser samtidigt att diskriminerande, omotiverade och oproportionerliga krav kan vara särskilt orättvisa, i synnerhet för unga yrkesutövare, vilket kan hämma konkurrensen och på ett negativt sätt påverka tjänstemottagarna, inbegripet konsumenterna.

14. Europaparlamentet erkänner den roll som yrkesreglering spelar för uppnåendet av en hög skydds nivå för mål av allmänt intresse, oavsett om de uttryckligen nämns i fördraget, såsom allmän ordning, allmän säkerhet och folkhälsa, eller utgörs av tvingande skäl av allmänt intresse, inbegripet sådana som erkänns genom domstolens rättspraxis, såsom bibehållen ekonomisk jämvikt i det sociala trygghetssystemet, konsumentskydd och skydd av tjänstemottagare och arbetstagare, säkerställandet av en god rättskipning, rättvisa handelstransaktioner, kamp mot bedrägerier, förhindrande av skatteflykt och skatteundandragande, effektiv skattekontroll, vägtransportsäkerhet, kvalitetssäkring av hantverksarbete, främjande av forskning och utveckling, miljöskydd och skydd av stadsmiljö, djurhälsa, immateriella rättigheter, skydd och bevarande av det nationella historiska och konstnärliga kulturarvet samt socialpolitiska och kulturpolitiska mål. Parlamentet erkänner medlemsstaternas utrymme för skönsässig bedömning av sätten att uppnå ovanstående i enlighet med principerna om icke-diskriminering och proportionalitet.

15. Europaparlamentet konstaterar, mot bakgrund av riskerna för konsumenterna, yrkesutövare eller tredje parter, att medlemsstaterna får förbehålla endast kvalificerade yrkesutövare vissa verksamheter, särskilt om det inte finns några mindre restriktiva åtgärder för att uppnå samma resultat. Parlamentet betonar att i sådana fall måste yrkesspecifika regleringar säkerställa en effektiv övervakning av lagligt utövande av det reglerade yrket och, där så är tillämpligt, av dess etiska regler.

16. Europaparlamentet erkänner i detta sammanhang förhållandet mellan förslaget om proportionalitetsprövning, med bestämmelser om en gemensam ram för proportionalitetsbedömningar innan nya eller befintliga åtgärder för reglering av reglerade yrken införs eller ändras, och de rekommenderade reformer som baseras på bedömningen av nationella bestämmelser inom sju verksamhetssektorer. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att göra en bedömning och vid behov anpassa sin yrkesreglering i enlighet med de särskilda rekommenderade reformerna.

17. Europaparlamentet betonar att rekommenderade reformer inte kan ersätta verkställighetsåtgärder, och uppmanar kommissionen att i egenskap av fördragets väktare vidta åtgärder och inleda överträdelseförfaranden när den upptäcker diskriminerande, omotiverade eller oproportionerliga regleringar.

Nyttan med restriktionsindikatorn samt behovet av att främja tjänster av hög kvalitet i Europa

18. Europaparlamentet noterar det faktum att kommissionen har utfärdat en ny restriktionsindikator och välkomnar förbättringen jämfört med OECD:s befintliga restriktionsindikator för produktmarknadsreglering genom den utförliga analysen av de berörda sektorerna.

19. Europaparlamentet understryker att denna indikator, som visar den övergripande regleringsgraden i medlemsstaterna enbart på grundval av kvantitativa uppgifter som rör de befintliga hindren för den fria rörligheten, bör ses som ett rent preliminärt verktyg och inte som ett verktyg från vilket man kan dra slutsatser om huruvida en striktare reglering i vissa medlemsstater är oproportionerlig eller inte.

Torsdagen den 18 januari 2018

20. Europaparlamentet erinrar om att den övergripande analysen av regleringarnas konsekvenser för medlemsstaterna inte enbart bör vara föremål för en kvantitativ bedömning utan även för en kvalitativ bedömning som omfattar målen av allmänt intresse och kvaliteten på den tjänst som tillhandahålls, bland annat eventuella indirekta förmåner för medborgarna och arbetsmarknaden. Parlamentet konstaterar att restriktionsindikatorn åtföljs av en ytterligare analys som ger ytterligare information om hur verkligheten ser ut, och uppmanar medlemsstaterna att överväga denna indikator tillsammans med kvalitativa uppgifter för att jämföra sina resultat i utvalda verksamhetssektorer.

Framtiden för reglerade yrken

21. Europaparlamentet understryker vikten av en effektiv och samordnad politik, utöver ett effektivt regelverk i EU och medlemsstaterna, för att stödja yrkesutövare i EU och stärka konkurrenskraften, innovationskapaciteten och kvaliteten på yrkesmässiga tjänster inom EU.

22. Europaparlamentet betonar att yrkesutövare kan utöva reglerade yrken antingen som fysiska personer eller juridiska personer i form av ett professionellt företag, och att överväganden utifrån båda perspektiven är viktiga i samband med genomförandet av ny politik. Parlamentet är mot bakgrund av detta övertygat om att ekonomiska verktyg bör kombineras med politik som syftar till att stärka entreprenörskap och mänskligt kapital inom yrkesmässiga tjänster.

23. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna, tillsammans med yrkesorganisationer inom deras respektive behörighetsområden, att på lämpligt sätt följa upp rekommendationerna från arbetsgruppen för att främja de fria yrkenas ekonomi.

24. Europaparlamentet understryker vikten av utbildning, kompetensutveckling och företagarutbildning för att säkerställa att yrkesutövare i EU fortfarande har konkurrenskraft och förmåga att hantera de genomgripande förändringar som påverkar de fria yrkena till följd av innovation, digitalisering och globalisering. Parlamentet betonar det nära sambandet mellan yrkeskunskap och den tillhandahållna tjänstens kvalitet. Parlamentet noterar den viktiga roll som högre utbildning och forskningsinstitutioner bör ha i detta avseende, bland annat genom projekt för digital kompetens.

25. Europaparlamentet påpekar att bättre jämförbarhet avseende nivån på yrkeskvalifikationer krävs för att bevisen på formella kvalifikationer ska bli mer enhetliga i hela EU, och därigenom skapas mer lika villkor för unga nyutexaminerade som börjar arbeta i yrkena, vilket underlättar deras rörlighet i hela EU.

26. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att genomföra en grundlig marknadsanalys för att säkerställa en snabbare anpassning av tjänsteleverantörer till marknadens behov och utforma en politik som gör EU:s yrkesmässiga tjänster internationellt konkurrenskraftiga under de kommande årtiondena.

Innovation och digitalisering inom yrkesmässiga tjänster

27. Europaparlamentet noterar att vetenskaplig utveckling, teknisk innovation och digitalisering har en betydande inverkan på yrkesmässiga tjänster, något som medför nya möjligheter för yrkesutövare, men även utmaningar för arbetsmarknaden och kvaliteten på tjänsterna.

28. Europaparlamentet välkomnar att kommissionen erkänner behovet att beakta den nya teknikens inverkan på yrkesmässiga tjänster, särskilt inom den rättsliga sektorn och redovisningssektorn, där förfarandena skulle förbättras. Parlamentet noterar särskilt att de åtföljande riskerna med en sådan genomgripande förändring för tjänstemottagare, inbegripet konsumenter, som inte får uteslutas från ny teknik, måste ges stor uppmärksamhet.

29. Europaparlamentet betonar att ny teknik sannolikt inte kommer att ersätta människan i etiska och moraliska beslutsprocesser. Parlamentet pekar i detta avseende på att bestämmelser om hur yrken ska organiseras, inbegripet bestämmelser om tillsyn genom offentliga organ eller yrkesorganisationer, skulle kunna spela en viktig roll och medverka till en mer rättvis fördelning av digitaliseringens fördelar. Parlamentet noterar att marknadsdrivna mekanismer, såsom återkoppling från konsumenter, på vissa områden också kan bidra till att förbättra kvaliteten av tjänsten i fråga.

Torsdagen den 18 januari 2018

30. Europaparlamentet betonar att regleringen av yrkesmässiga tjänster måste granskas regelbundet för att tjäna sitt syfte och beakta teknisk innovation och digitalisering.

31. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta hålla parlamentet regelbundet underrättat om det aktuella läget avseende medlemsstaternas efterlevnad av direktiv 2005/36/EG.

o

o o

32. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen, samt till medlemsstaternas parlament och regeringar.
